

Τομέας Υγείας Πρόνοιας και Ευεξίας

Τάξη Γ'

Μάθημα: Υγιεινή – **Ενότητα 4.5.4.: Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα**

4.5.4. Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα – ΣΜΝ

Νοσήματα

1. Σύφιλη
2. Βλεννόρροια
3. Ηπατίτιδα Β
4. Ηπατίτιδα C
5. AIDS
6. Έρπης γεννητικών οργάνων
7. Χλαμύδια

Και άλλα.....

Σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας

Παράγοντες που επηρεάζουν τη συχνότητα

1. Ασυμπτωματικά άτομα
2. Συχνή αλλαγή ερωτικών συντρόφων
3. Πρώιμη έναρξη ερωτικής ζωής
4. Αντικατάσταση ελαστικού προφυλακτικού με αντισυλληπτικά χάπια
5. Μετακίνηση πληθυσμών
6. Αποτυχία θεραπευτικής αγωγής
7. Άτομα που εκδίδονται και δεν ελέγχονται από το κράτος
8. Η νόσηση του ενός συντρόφου και η μετάδοση στον άλλο
9. ΑΓΝΟΙΑ

Σύφιλη

Οφείλεται στην: Ωχρά σπειροχαίτη

Μετάδοση: Κυρίως με σεξουαλική επαφή

Διακρίνεται σε:

Επίκτητη: το άτομο μολύνει άλλο άτομο

Συγγενή: το έμβρυο μολύνεται από τη συφιλιδική μητέρα μετά τον 4^ο μήνα κύησης μέσω του πλακούντα

1^ο στάδιο: το συφιλιδικό έλκος

Αν δεν υπάρξει θεραπεία η μετάδοση συνεχίζεται για 5 χρόνια

Μέτρα προφύλαξης

1. Έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία
2. Αναζήτηση ερωτικών συντρόφων για ενημέρωση και έλεγχο
3. Χρήση προφυλακτικού
4. Αγωγή υγείας κοινού
5. Θεραπεία της κυοφορούσας συφιλιδικής μητέρας για την προστασία του εμβρύου

Βλεννόρροια ή Γονοκοκκική ουρηθρίτιδα

Οφείλεται στο **γονόκοκκο**

Χρόνος επώασης: 1 – 7 ημέρες

Μεταδίδεται:

- σεξουαλική επαφή
- Νεογνά στον τοκετό

Συμπτώματα:

- Δυσουρία
- Αίσθημα καύσου στην ούρηση
- Πυώδης κιτρινοπράσινη έκκριση με δυσάρεστη οσμή

Άνδρες: 15% ασυμπτωματικοί - Γυναίκες: πολύ μεγαλύτερο ποσοστό

Θεραπεία: χορήγηση πενικιλίνης

Μέτρα προφύλαξης:

1. Έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία
2. Αναζήτηση ερωτικών συντρόφων για θεραπεία
3. Χρήση ελαστικού προφυλακτικού
4. Ενστάλαξη κολλυρίου νιτρικού αργύρου ή πενικιλίνης στα μάτια των νεογνών μόλις γεννηθούν
5. Αγωγή υγείας κοινού

Ηπατίτιδα Β

Οφείλεται σε **Ιό**

Μεταδίδεται με:

- Το αίμα και τα παράγωγά του
- Την σεξουαλική επαφή
- Περιγεννητικά από μητέρα-φορέα στο νεογνό

Ομάδες υψηλού κινδύνου

1. Πολυμεταγγιζόμενα άτομα
2. Αιμοκαθαιρούμενα άτομα
3. Άτομα από μεταμόσχευση
4. Παιδιά μητέρων-φορέων
5. Χρήστες τοξικών ουσιών
6. Ομοφυλόφιλοι
7. Εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας
8. Μέλη οικογενειών φορέων ηπατίτιδας Β

Μέτρα προφύλαξης

1. Πρόληψη με εμβολιασμό
2. Εμβολιασμός βρεφών ή παιδιών και ατόμων υψηλού κινδύνου
3. Έλεγχος αίματος για μετάγγιση
4. Χρήση βελονών και συρίγγων μιας χρήσης

Ηπατίτιδα C

Οφείλεται σε **ιό**

Χρόνος επώασης: 6 – 12 εβδομάδες

Μετάδοση με:

- Μετάγγιση αίματος και παραγώγων
- Σεξουαλική επαφή

Μέτρα προφύλαξης:

- Έλεγχος αιμοδοτών
- Χρήση βελόνων και συρίγγων μιας χρήσης

Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοανεπάρκειας (AIDS)

1^η διάγνωση 1981 σε ομοφυλόφιλους στις ΗΠΑ

Ο HIV είναι ιός που:

1. Προσβάλλει και καταστρέφει τα **λεμφοκύτταρα** – κύτταρα υπεύθυνα για την **άμυνα του οργανισμού**
2. Προσβάλλει και καταστρέφει **κύτταρα ΚΝΣ** – προκαλώντας **νευρολογικά συμπτώματα και άνοια**

Ο ιός έχει απομονωθεί σε:

1. Λεμφοκύτταρα αίματος
2. Σπέρμα
3. Κολπικές εκκρίσεις
4. Σάλιο
5. Δάκρυα
6. Ιδρώτα
7. Γάλα
8. Εγκεφαλονωτιαίο υγρό και σε άλλα βιολογικά υγρά

Η **συγκέντρωση** του ιού είναι πολύ **χαμηλή** και η **μεταδοτική** του ικανότητα πολύ **μικρή**

Δεν ζει στο περιβάλλον

Ζει μόνο στον οργανισμό του ανθρώπου

Τρόποι μεταδόσης

Μπορεί να μεταδοθεί:

- **Με το αίμα ή τα παράγωγά του:**
 1. Μετάγγιση: γίνεται έλεγχος για αντισώματα και είναι ελάχιστη η πιθανότητα μετάδοσης – μόνη περίπτωση όταν έχει μολυνθεί ο αιμοδότης πρόσφατα και δεν έχει αναπτύξει αντισώματα
 2. σύριγγες - βελόνες (κοινή χρήση σε χρήστες τοξικών ουσιών)
- **Με την σεξουαλική επαφή:** αποτελεί την πρώτη πηγή εξάπλωσης του ιού
- **Από τη μητέρα φορέα** στο παιδί κατά την ενδομήτριο ζωή, κατά τον τοκετό και με το θηλασμό

Δεν μεταδίδεται – απόλυτα τεκμηριωμένο:

Με το κοινωνικό φιλί σε κοινόχρηστους χώρους

Με τη χειραψία στη θάλασσα

Με το αγκάλιασμα	στο κολυμβητήριο
Με τη χρήση βιβλίων	στο σχολείο
Με τα σκεύη φαγητού	από την τουαλέτα
Με τα κατοικίδια ζώα	με τα κουνούπια
Όταν δίνεις αίμα	

Εξέλιξη της νόσου

Χρόνος επώασης: 1 – 2 μήνες

Συμπτώματα:

1. Χαμηλός πυρετός
2. Πονόλαιμος
3. διόγκωση λεμφαδένων για 20 ημέρες

Τα συμπτώματα εμφανίζονται στο 1/5 των φορέων – με το πέρας ο φορέας αισθάνεται υγιής

Φορέας: έχει προσβληθεί από τον ιό, δεν παρουσιάζει συμπτώματα και μεταδίδει τον ιό – χωρίς πολλές φορές να το γνωρίζει ο ίδιος

Εάν το άτομο γνωρίζει ότι είναι φορέας + αρχίσει έγκαιρα τη θεραπεία = η εμφάνιση της νόσου καθυστερεί σημαντικά

Πρέπει :

1. Να τρέφεται καλά
2. να μην καπνίζει
3. Να μην πίνει ποτέ οινόπνευματώδη ποτά και
4. Να προφυλάσσεται από τις λοιμώξεις

Μέτρα προφύλαξης

1. Προφύλαξη μόλυνσης από σεξουαλική επαφή:

- χρήση ελαστικού προφυλακτικού
- Ιδιαίτερα προσεκτικοί: ναυτικοί, ταξιδιώτες, κάτοικοι τουριστικών περιοχών, άτομα με επαφές με εκδιδόμενα άτομα χωρίς έλεγχο από το κράτος
- Σε εγκυμοσύνη συνίσταται η διακοπή – υπάρχουν επιπτώσεις στην ίδια και το έμβρυο

2. Απολύμανση και αποστείρωση καταστρέφει τον ιό:

- ΠΡΟΣΟΧΗ σε βελόνες για τρυπήματα αυτιών, βελόνες για τατουάζ, βελόνες στην αισθητική, ξυριστικά εργαλεία, οδοντόβουρτσες

3. Προφύλαξη μόλυνσης από το αίμα:

- Έλεγχος αιμοδοτών και αίματος

- «Ανοικτό παράθυρο»: δεν ανευρίσκονται αντισώματα του ιού στο αίμα και υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης – δεν είναι σταθερό διάστημα: κυμαίνεται από 20 ημέρες μέχρι 3 μήνες και 6 μήνες
- Χρήση συσκευών μιας χρήσης
- Προστατευτικός εξοπλισμός από ιατρονοσηλευτικό προσωπικό – γάντια, μάσκες, γυαλιά